

Památky a tradice

Město Vizovice

Informační centrum Vizovice

Masarykovo náměstí 1007, 763 12 Vizovice

tel.: +420 577 599 110

infocentrum@dkvizovice.cz, www.icvizovice.eu

www.mestovizovice.eu

Nejvýznamnější památkou je **VIZOVICKÝ ZÁMEK**. Zámek nechal v polovině 18. století vystavět olomoucký panovník a pozdější biskup královéhradecký Heřman Hannibal z Blümengenu. Stavbou pověřil významného brněnského architekta Františka Antonína Grimma (1710–1784), který pojal zámek v tehdy moderním francouzském stylu. Za Blümegenů ve druhé polovině 18. století byla nejen dokončena stavba zámku a zámecké zahrady, ale bylo pořízeno i vnitřní vybavení, které bylo neobyčejně cenné, zvláště když dědicové Heřmana Hanibala přemístili do Vizovic Blümegenovu sbírku obrazů. Současně se zámkem byla založena i zámecká zahrada ve francouzském stylu s platikami předního brněnského sochaře Ondřeje Schweigla (1736–1812). Ten je také autorem výzdoby působivého interiéru zámecké kaple Panny Marie Matky Dobré rady. Na počátku 19. století přešlo panství příbuzenskou linií na rod Stillfriedů, kteří podle svých možností doplňovali obrazárnu, hlavně však její grafickou sbírku. Stillfriedové pak vlastnili vizovické panství až do roku 1945. Po 2. světové válce přešel zámek do státní správy a od roku 1948 je přístupný veřejnosti.

ZÁMECKÝ PARK byl založen v polovině 18. století a skládá se ze dvou částí – anglického a francouzského parku. Na rovinatém terénu východně od zámku je pravidelná zahrada charakterizovaná mohutným stříhaným živým plotem na osu zámku. Tato osa končí u vyhlídkového bodu, kde se terén prudce svažuje. Na tomto členitém terénu byl založen přírodně krajinářský park, jehož spodní částí protéká kanál přes uměle vybudovaný rybník.

Významnou kulturní památkou je také budova **PŘEDZÁMČÍ** obdélníkového půdorysu z roku 1781. Uprostřed dva plastické erby majitelů Vizovického panství završené korunou.

V těsném sousedství zámku se nachází řadová barokní budova **KONVENTU MILOSRDNÝCH BRATŘÍ** z roku 1781 se středním risalitem a secesní přístavbou. V budově se od jejího založení do dnešních dnů nachází Nemocnice Milosrdných bratří.

FARNÍ KOSTEL SV. VAVŘINCE

je výrazná pohledová dominanta města a městské památkové zóny. Trojlodní stavba s půlkruhovým závěrem kněžiště a čtyřbokou věží v průčelí je z roku 1792. Před kostelem stojí barokní sochy sv. Jana Nepomuckého a sv. Floriána. Kostel společně s **BAROKNÍ FAROU** dochovanou v exteriérech i interiérech bez podstatných rušivých zásahů vytváří cenný urbanistický celek.

SOKOLOVNA

Postavená po I. světové válce je mimořádně dochovanou ukázkou architektonického stylu inspirovaného prvky lidové architektury a doznívající secesí a je inspirovaná ojedinělým stylem nedalekých Jurkovičových staveb z Luhačovic. Budova sokolovny dokumentuje řemeslnou a uměleckou dovednost a je cenným dokladem vývoje společenského a kulturního života regionu.

SLoup se SOCHOU BOLESTNÉ PANNY MARIE

Barokní sousoší z konce 17. století tvoří pohledovou dominantu Masarykova náměstí. Na boční straně soklu jsou plastické erby se znaky Vizovických pánů. Součástí sousoší jsou sochy světců – sv. Jan Nepomucký, sv. Václav, sv. Florián,

sv. Prokop. Základna má tvar rovnoramenného kříže.

SECESNÍ VILA CAFÉ YORK

Prizemní secesní vila z počátku 20. století se secesní výzdobou fasády

MĚŠTANSKÝ DŮM FRIGO

Z první třetiny 18. století s elektickosecesní fasádou, jedna z nejstarších dochovaných staveb ve Vizovicích

KAMENNÉ NÁHROBKY Petra s Blümegen a Františky z Blümegen spolu s **HLAVNÍM KŘÍŽEM** na hřbitově z první poloviny 19. století dokumentují úroveň sochařko-kamenické práce té doby

KAPLIČKA PANNY MARIE LURDSKÉ

Postavení kapličky je dáváno do souvislosti s epidemií cholery ve Vizovicích roku 1866. V roce 2003 byla posvěcena a přestěhována o několik metrů dále kvůli dopravě

KAPLIČKA PANNY MARIE RŮŽENCOVÉ NA KARAŽIJCCE

postavena a vysvěcena roku 1873 jako poděkování Bohu při odvrácení cholery, která ve městě vypukla roku 1866.

PAMÁTNÍK OBĚTEM II. SVĚTOVÉ VÁLKY

Památník posádce Liberatoru sestřelené 3. 10. 1944 nedaleko Norska a všem čl. letcům RAF padlých v boji.

PAMĚTNÍ DESKA SKLADATELI ALOISI HÁBOVI, autorovi čtvrttónové stupnice, v místě jeho rodného domu ve Slušovské ulici.

VIZOVICKÉ PEČIVO

Je významnou ukázkou valašské lidové umělecké tvorby. Ve Vizovicích má výroba pečiva starou tradici, její původ sahá mnoho století nazpět.

Vizovické pečivo v dnešní podobě je poměrně mladá záležitost. Jeho výrobu se začali zabývat manželé Lutonští v malém městečku Vizovice na Valašsku. Pekařská rodina Lutonských pekla od roku 1850 chléb a z kynutého těsta rohlíky, pletýnky, věnečky a také figurální pečivo, které se také prodávalo na poutích a jarmarcích, nejčastěji před vánočními a velikonočními svátky. Mezi figurálními motivy patří panenky, panáčky a zvířátka. Toto figurální pečivo se kupovalo především jako dárky dětem, které si s těmito hračkami nejdříve hrály a poté je snědly. Tvary z kynutého těsta byly všechny velké. Postupem času figurální pečivo zmenšovali, až vytvářeli pečivo velice drobné, které se však již nedělalo z kynutého těsta, ale pouze z mouky a vody. Těsto bez přidání kvasnic zhoustlo a po upečení se stalo velmi tvrdým a sloužilo již jen jako hračka či jako

dekorativní předmět. Toto pečivo mělo stále úspěch na jarmarcích a poutích, kde je kupovali především chudší lidé jako hračky pro své děti, později se také vyráběly celé betlémy, ale především vánoční ozdoby, kterými se zdobily celé dům a hlavně vánoční stromeček a vyráběly se i jiné dekorativní předměty. Původní vizovické pečivo zahrnovalo 34 základních tvarů, z nichž každý měl svůj symbolický význam. Východním tvarem je váleček, z kterého se stříháním, zdobením a přilepováním dalších částí, vytvářela figurka. Pečivem se ozdobil stůl a dům při různých příležitostech – křesťanské svátky, svatby, křtiny i pohřby.

Význam základních symbolů

Čáp – zvěstoval příchod novorozeněte; **děťátko** – znamenalo radost; **holubička** – přinášela do domova klid a mír; **jelen** – představoval bystrost; **ještěrka** – přinášela bohatství; **jezek** – bodlinami vyháněl zlo z rodiny; **kachna** – byla dobrou matkou; **kohout** – znamenal mužnost, přivoloval štěstí; **kohout se slepicí** – plodnost; **koník** – znamenal věrnost; **labuť** – znak milostnosti; **liška** – chytrost; **ovečka** – znamenala dobrou úrodu; **páv** – symbol bohatství; **pa-vouk** – přinášel štěstí; **rak** – chránil před neštěstím; **ryba** – symbol mlčenlivosti; **sluníčko** – dárce života; **strom** – symbol manželské věrnosti a štěstí; **štika** – ochránce vody; **veverka** – dobrá hospodynka; **zajíc** – znamenal postřeh; **žába** – znak čisté vody.

VALAŠSKÉ BATIKOVANÉ KRASLICE

Na Valašsku se kraslice zdobily převážně batikováním, tedy kombinací nanášení vrstev vosku a několikerého barvení. Batikování se považuje za nejrozšířenější a také nejstarší technologii zdobení kraslic. V ornamentu valašských batikovaných kraslic se objevují stylizované přírodní motivy, nejčastěji květy a lístečky a také hospodářské nářadí – zejména hrábě a vidle. Pro valašské

kraslice bývá typické, že se opatřují kromě kresby figur a ornamentů nápisy ve valašském nářečí, a to buď takovými, které jsou vzkazem pro obdarovaného nebo starými valašskými pořekadly, jejichž platnost je nadčasová. Říká se jim „malované slovo“.

V 19. století se nápisy na kraslice psaly psacím písmem, až později tiskacím písmem, které lépe koresponduje s geometrickým dekorem kraslic. Kraslice se původně malovaly zásadně plně, výfuky se začaly uplatňovat až s počátkem používání kraslic pro muzeální a archivní účely. Barvy na vajíčka se získávaly z přírodních materiálů, např. červená ze slupek červené cibule, hnědá ze slupek čerstvých ořechů, černá se vyráběla z olšové kůry nebo ze sazí, ke kterým se přidávaly rezavé hřebíky.

Technickým principem batikování kraslic voskem je postupné vytváření vzoru prováděné kreslicí tyčinkou. Nejstarším nástrojem byl trn, do špičky opracované dřívko z tvrdého dřeva či špičaté husí brko, nověji stužka, písátko, špínek, špendlík, trubička, písadlo.

Po vyfouknutí je třeba vajíčka odmastit, na což se dřívě používala voda ze zelí, dnes saponát. Pokrývání voskem se říká „bednění“, poslední fázi výroby je retušování kraslic. Při výrobním procesu projde vajíčko rukama zkušeného výrobce 11 x.

Do Vizovic se tradice výroby batikovaných kraslic znovu vrátila v 50. letech 20. století. Vizovský „Valašský krúžek“ tehdy pozval do města malércečky z blízké Jasenné a Lutoniny.

Kraslice nesou staré moudrosti zaznamenané ve vizovické kronice a jejím dodatku a dalších knihách o města, například:

„Bez rozprávky s hlavou neponáhlej rukama“, tedy dvakrát měř, jednou řež.
Nebo *„Létaly husy za moře, létaly, ovšem labutě se z nich nestaly“* o tom, že člověk se může uplatnit i doma.

5 MÚDROSLOVÍ Z VALAŠSKA

- *Pěkná robka je ráj pro oči, peklo pro dušu a očistec pro šrajtoflí.*
- *Roba a fajfka se nepoščává.*
- *Jaké roky - taký rozum.*
- *Hospoda je jediné místo, kde sa ze savců stanů plazi.*
- *Když je chlap potichu, přemýšlá. Když nic neříká ženská, je nasraná.*
- *Esli ste dobří, nahnů na vás všecku práci. Esli ste kurva dobří, dokážete se jí zbavit!*

DRÁTENICTVÍ / DRÁTOVÁNÍ

Toto řemeslo pochází ze 17. století. Dnes už se neputuje krajem při takzvaném hauzírování a neopravují hliněné hrnce, čemuž se říkalo heftování. V současnosti je nejčastější výroba dekorací.

Zanikající řemeslo dráteníka vykonává v našem regionu pan Adamec žijící ve Vizovicích, který kromě oprav keramických mís a hrnců dokáže vyrobit z drátu takřka cokoliv. K vidění jsou u něj i různé dekorativní předměty, svícny, mísy nebo obří hmyz a brouci vyrobení z plechu a drátu.

PALÍRENSTVÍ

První historická zmínka o Vizovicích v souvislosti s pálením je datována rokem 1585. Díky klimatickým podmínkám bylo v okolí Vizovic přes 70 000 švestkových stromů. Počátky papírenství ve městě se datují v 16. a 17. století. Panská palírna ve Štěpské ulici (17.–19. století), Vysoká produkce švestek přiměla místní rolníky založit r. 1894 Rolnický akciový závod ovocnářství – RAZOV, který roku 1934 odkoupil Rudolf Jelínek. v roce 1891 vznikla firma Zikmunda Jelínka, 1894 Rolnický akciový závod ovocnářský (RAZOV), 1895 vznikla První vizovická pálenice Karla Singra a 1902 zahájil výrobu destilátů Mořic Weiss. Poté vznikaly další palírny, které ale nikdy nepřesáhly hranice regionu.

Společnost RUDOLF JELÍNEK patří v současnosti mezi největší výrobce ovocných destilátů na světě. Navazuje tak na více než 400letou tradici výroby slivovice na Valašsku.

V nabídce společnosti najdete nejen slivovici, ale také vynikající hruškovici, trešňovici, meruňkovici, jablekovi a další netradiční destiláty.

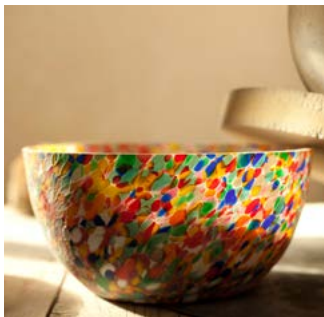

SKLÁRNÝ

GLASS ATELIER MORAVA ve Vizovicích byl postaven jako první soukromá sklárna v zemi zbudovaná po revoluci. Výroba byla zahájena 13. prosince 1991. Kvalitní barnatá sklovina, špičkový design a prvotřídní sklářští mistři, to vše je podmínkou úspěchu firmy. Výrobky GLASS ATELIERU MORAVA se zařadily po bok produkce nejlepších sklářských firem a typická modrozelená kombinace nesmí chybět na žádné výstavě. Výhodou produkce GLASS ATELIERU MORAVA je pestrost sortimentu a možnost pružně reagovat na přání zákazníka, který může přímo na místě vyjádřit své požadavky.

V areálu sklárny je zřízena prodejna. Samozřejmostí je taky možnost prohlídky vzorkovny a sledovat práci sklářů na huti.

S tradicí města souvisejí také každoročně se opakující významné kulturní akce, které se těší velkému zájmu nejen místních obyvatel, ale i návštěvníků ze zahraničí.

DŮM KULTURY VIZOVICE

nám. T.G.M. 1008, 763 12 Vizovice, <http://dkvizovice.cz>

Dům kultury Vizovice je organizační složkou města Vizovice od roku 1983. V budově Domu kultury se nachází velký sál s kapacitou 400 osob s balkonem pro 50 osob a kavárna pro komorní akce či oslavy pro 80–120 osob. Jsou zde pořádány akce kulturního, vzdělávacího, společenského charakteru a je zde i kino. Pro své návštěvníky má DK po celý rok připravenou pestrou programovou nabídku koncertů, zábavných pořadů, divadelních a filmových představení, přednášek, výstav a jiných uměleckých a společenských akcí. Probíhají zde také jazykové kurzy, přednášky, besedy, prezentace firem, semináře, soukromé

i společenské oslavy, plesy, prodejní akce. Pod jeho záštitou také působí divadelní soubor **Divadlo nahodilých ochotníků** (DNO – 1995) a má zde své zázemí **Klub důchodců**. DK zajišťuje činnost **Kruhu přátel hudby**, který ročně pořádá osm koncertů vážné hudby, většinou v sále zámku, někdy ale také v zámecké kapli či v kostele sv. Vavřince ve Vizovicích. Ve vestibulu Domu kultury se nachází **Turistické informační centrum**.

MĚSTSKÁ KNIHOVNA JOSEFA ČIŽMĚŘE

Masarykovo nám. 1007, 763 12 Vizovice

<http://knihovnavizovice.cz>

HASIČSKÉ MUZEUM

Zlínská 372, 763 12 Vizovice

Rezervace a objednávky prohlídky na tel.: 732 887 887

Bylo založeno v roce 2014. Je zde řada exponátů od dřevěných stříkaček, stříkaček dvoukolových dále přilby, proudnice, diplomy, medaile, vyznamenání. Dále velké množství písemných archů, fotografií a novin, mezi nimi je několik unikátů, které nelze spatřit v jiném muzeu.

SOKOLOVNA

Slušovská 177, 763 12 Vizovice, <http://tjsokolvizovice.cz>

Sokolovna je postavená ve 20. letech 20. století tělocvičnou jednotou Sokol ve Vizovicích, kronika jednoty Sokol uvádí jako autory projektu arch. Floru, arch. Václavka a arch. Gottlichera z Brna. V prostorách Sokolovny se nacházejí dva sály s místy na sezení, poslech i tanec. Tyto dva sály jsou schopny pojmut až 500 lidí a pro potřeby návštěvníků pořádaných akcí jsou k dispozici taktéž bar a kuchyňka. Nejčastějším využitím těchto prostor jsou akce pořádané tělovýchovnou jednotou nebo soukromé akce a firemní večírky.

VALAŠSKÝ SOUBOR PÍSNÍ A TANCŮ VIZOVJÁNEK A CIMBÁLOVÁ MUZIKA OCŮN

Vizovjánek – soubor valašských písní a tanců, z.s. zpracovává národopisný materiál, tance, písně a zvyky z Vizovic a širokého okolí. Více než 40 let reprezentuje jižní Valašsko v ČR i zahraničí. Doprovází jej **CM Ocún** z Vizovic a **CM Fojt** z Krmelína. V únoru pořádají **Masopust** – veselý průvod barevných masek s pásmem folklorních písní a tanců.

MASTERS OF ROCK

místo konání: areál likérky R. Jelínek

Razov 472, 763 12 Vizovice, <http://mastersofrock.cz>

Jedna z největších kulturních akcí v České republice, čtyř denní mezinárodní

open-air festival Master of rock probíhá ve Vizovicích už od roku 2002. Právem je nazýván největším rockovým svátkem. Pořádá ho Pragokonzert Bohemia a.s.

VIZOVICKÉ ZÁMECKÉ KULTURNÍ LÉTO ALOISE HÁBY

Reprezentační sál Zámku Vizovice

TRNKOBRANÍ

místo konání: areál likérky R. Jelínek

Razov 472, 763 12 Vizovice, <http://vizovicketrnkobrani.cz>

Trnkobraní je jednou z největších hudebních událostí letní festivalové sezóny. Trnkobraní je multižánrovým festivalem, pořádaným již od roku 1967 vždy v druhé polovině srpna ve Vizovicích. Založili ho vizovičtí nadšenci, aby oslavili nejvýznamnější plod tohoto regionu – švestku (valašský trnku) a její tradiční a oblíbený produkt – pravou valašskou slivovici. Trnkobraní se vyznačuje z konkurence jiných velkých festivalů především svou maximální žánrovou tolerancí. Jedině zde mohou vedle sebe účinkovat rockové hvězdy, pop stars, baviči, představitelé world music a nejlepší DJ's. K velmi euforické atmosféře přispívá i neopakovatelná chuť valašské slivovice či ojedinelá – mezinárodně proslulá – **soutěž v pojídání švestkových knedlíků**. Pořádá ho Nedomysleno, s.r.o. Součástí Trnkobraní je i **Folklorní a dechový festival** konaný na hřišti za Sokolovnou.

VE STOPĚ VALAŠSKÉ ZIMY – MEMORIÁL JOSEFA SLÁČÍKA

Druhá nejstarší motoristická akce ve Zlínském kraji vznikla v roce 1976. Jedná se o soutěž pro řidiče – amatéry, která je ojedinelou v rámci celé republiky. Má délku 135 km, a jede se dvoukolově.

VIZOVICKÉ FARMÁŘSKÉ TRHY A SVATOMARTINSKÝ TRH

Trhy plné krajových specialit pořádané na Masarykově náměstí s kulturním programem, příjezdem svatého Martina na koni a křtem Svatomartinského vína.

SILVESTROVSKÉ SETKÁNÍ NA JANOVĚ HRADU

Na Janův hrad během této pravidelné akce zavítá asi tisícovka návštěvníků, pro které je připraveno občerstvení, jehož zakoupením podpoří další pokračování statického zajišťování, konzervace a obnova této památky místního významu ve Vizovicích.

NOVOROČNÍ OHŇOSTROJ

Nový rok vítají občané Vizovic i okolí na Masarykově náměstí Novoročním ohňostrojem z hudebním doprovodem a občerstvením.